

Nizinske male i plitke akumulacije u karbonatnoj podlozi	Plitke akumulacije i umjetne stajačice	Plitke akumulacije i umjetne stajačice	HR-AD_16A	Njivice
Nizinske male i plitke akumulacije u karbonatnoj podlozi	Plitke akumulacije i umjetne stajačice	Plitke akumulacije i umjetne stajačice	HR-AD_16B	Vlačine
Nizinske srednje velike i vrlo plitke akumulacije u karbonatnoj podlozi	Vrlo plitke akumulacije i umjetne stajačice	Vrlo plitke akumulacije i umjetne stajačice	HR-AD_17	Ponikve
Nizinske srednje velike i plitke akumulacije u karbonatnoj podlozi	Plitke umjetne stajačice	Plitke akumulacije i umjetne stajačice	HR-AD_18	Botonega

12.F. POPIS TIPOVA ZNATNO PROMIJENJENIH I UMJETNIH RIJEKA

Naziv tipa	Oznaka tipa
PANONSKA EKOREGIJA (11. MAĐARSKA NIZINA)	
Male znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom (slivno područje 5-100 km ²)	HR-K_1A
Male znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom i uzdužnom povezanosti toka (slivno područje 5-100 km ²)	HR-K_1B
Srednje velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom (slivno područje 100-1000 km ²)	HR-K_2A
Srednje velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom i uzdužnom povezanosti toka (slivno područje 100-1000 km ²)	HR-K_2B
Velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom (slivno područje 1000-10000 km ²)	HR-K_3A
Velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom i uzdužnom povezanosti toka (slivno područje 1000-10000 km ²)	HR-K_3B
Vrlo velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom (slivno područje veće od 10000 km ²)	HR-K_4
Znatno promijenjene tekućice s velikim promjenama protoka	HR-K_5
Umjetne tekućice s velikim dnevnim promjenama protoka	HR-K_6A
Umjetne tekućice s poremećenim odnosom površinskih i podzemnih voda	HR-K_6B
Umjetne tekućice s velikim sezonskim promjenama protoka	HR-K_6C
DINARIDSKA EKOREGIJA (5. DINARSKI ZAPADNI BALKAN)	
Male znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom (slivno područje 2-100 km ²)	HR-K_7A
Male znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom i uzdužnom povezanosti toka (slivno područje 2-100 km ²)	HR-K_7B
Srednje velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom (slivno područje 100-1000 km ²)	HR-K_8A
Srednje velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom i uzdužnom povezanosti toka (slivno područje 100 – 1000 km ²)	HR-K_8B
Velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom (slivno područje 1000-10000 km ²)	HR-K_9A
Velike znatno promijenjene tekućice s promijenjenom morfologijom i uzdužnom povezanosti toka (slivno područje 1000-10000 km ²)	HR-K_9B
Znatno promijenjene povremene tekućice s promijenjenom morfologijom	HR-K_10
Znatno promijenjeni bujični tokovi s promijenjenom morfologijom	HR-K_11
Znatno promijenjene tekućice s velikim promjenama protoka	HR-K_12
Umjetne tekućice s velikim dnevnim promjenama protoka	HR-K_13A
Umjetne tekućice s velikim sezonskim promjenama protoka	HR-K_13B

«.

Članak 18.

Hrvatske vode će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ove Uredbe donijeti metodologiju određivanja omjera ekološke kakvoće bioloških elemenata iz članka 19. stavka 5. i metodologiju ocjenjivanja hidromorfoloških pokazatelja iz članka 21. stavka 2. Uredbe o standardu kakvoće voda (»Narodne novine«, broj 96/19.), usklađene s odredbama ove Uredbe.

Članak 19.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/22-03/85

Urbroj: 50301-05/27-23-6

Zagreb, 16. veljače 2023.

Predsjednik
mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

342

Na temelju članka 146. Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14) ministar mora, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra obrane, a na temelju članka 38. stavka 3. Zakona o sustavu državne uprave (»Narodne novine«, broj 66/19), uz prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi

PRAVILNIK O UPRAVLJANJU ZRAČNIM PROSTOROM

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

Opseg i cilj

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom definira se upravljanje zračnim prostorom Republike Hrvatske, u skladu s odredbama uredbi Europske unije iz članka 2. ovoga Pravilnika.

(2) Upravljanje zračnim prostorom propisano ovim Pravilnikom provodi se na način koji jamči civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora uvažavanje sigurnosnih, ekonomskih i obrambenih zahtjeva na temelju utvrđenih pravila prioriteta.

(3) Upravljanje zračnim prostorom temelji se na načelu civilno-vojne koordinacije između subjekata koji su u Republici Hrvatskoj odgovorni za upravljanje zračnim prostorom, a provodi se na strateškoj, predtaktičkoj i taktičkoj razini. Upravljanje zračnim prostorom je definirano kroz sporazume i uspostavu postupaka u svrhu povećanja sigurnosti i kapaciteta zračnog prostora te u svrhu poboljšanja djelotvornosti i fleksibilnosti zračnog prometa.

(4) Ministarstvo nadležno za civilni zračni promet (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) obavještava Europsku komisiju o području letnih informacija koje se nalazi pod nadležnošću Republike Hrvatske i na koje se ovaj Pravilnik primjenjuje.

(5) U kontekstu upravljanja zračnim prostorom, a pridržavajući se načela propisanih uredbama Europske unije iz članka 2. ovoga Pravilnika i s ciljem integracije sustava bespilotnih zrakoplova (*Unmanned Aircraft Systems* – UAS) u zračni prostor, ovim Pravilnikom definiraju se zemljopisna područja (*UAS geographical zones*) te postupak njihove sigurne integracije u zračni prostor Republike Hrvatske.

Usklađenost s pravnim aktima Europske unije

Članak 2.

Ovim Pravilnikom osigurava se provedba Uredbe Komisije (EZ) br. 2150/2005 od 23. prosinca 2005. o utvrđivanju zajedničkih pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora (SL L 342, 24. 12. 2005.) (u daljnjem tekstu: Uredba 2150/2005) i Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2019/947 od 24. svibnja 2019. o pravilima i postupcima za rad bespilotnih zrakoplova (SL L 152, 11. 6. 2019.).

Pojmovi i kratice

Članak 3.

(1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. Struktura uspostavljena po *ad hoc* postupku (*Ad Hoc Structure*): svaka privremena struktura zračnog prostora odnosno volumen ili ruta uspostavljena po skraćenom ASM postupku, čija je uspostava nužna zbog operativnih potreba, a za čiju uspostavu nije moguće provesti puni ASM proces na razini 1 zbog prirode operativnih potreba ili vremenskih ograničenja. Proces uspostave ovakve strukture se provodi na ASM razinama 2 i 3 uz poštivanje općih kriterija dizajna i sigurnosti uz određivanje vrste te tipa same strukture

2. ASM sustav za objavu informacija: javno dostupni informatički sustav kojim pružatelj ASM usluga objavljuje informacije korisnicima o ograničenjima i zabranama u zračnom prostoru

3. ATS ruta (*ATS Route*): specifični dio struktura zračnog prostora oblikovan za usmjeravanje protoka prometa i potreban za pružanje usluge kontrole zračnog prometa

4. Ažurirani plan uporabe zračnog prostora (*Updated Airspace Use Plan* – UUP): ASM poruka koja ima status NOTAM-a, a koju izdaje Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) na dan operacija u cilju ažuriranja informacija u dnevnom planu uporabe zračnog prostora (AUP)

5. Centralizirana funkcija o podacima o zračnom prostoru (*Centralised Airspace Data Function* – CADF): ASM funkcija koju su države ECAC-a povjerile NMOC-u s ciljem izdavanja informacija o uvjetnim rutama (CDR) sadržanim u različitim nacionalnim AUP-ovima

6. Civilno-vojna koordinacija: komunikacija između civilnih i vojnih subjekata (ljudska i/ili tehnička) nužna za sigurnu, efikasnu i usklađenu uporabu zračnog prostora

7. Kontrolna vojna jedinica: središta i postrojbe Oružanih snaga Republike Hrvatske koje vode vojni zračni promet i/ili provode druge aktivnosti u zračnom prostoru koje zbog svoje prirode mogu zahtijevati rezervacije, ograničenja i zabrane u zračnom prostoru

8. Opasno područje (*Danger Area* – D): utvrđeni volumen zračnog prostora unutar kojeg se, ovisno o slučaju, u određenom vremenu mogu odvijati aktivnosti opasne za letenje zrakoplova. U kontekstu koncepta fleksibilne uporabe zračnog prostora (FUA), neka od opasnih područja su predmet upravljanja i dodjele na ASM razini 2, uspostavljena su na ASM razini 1 kao AMC upravljiva područja i kao takva su objavljena u AIP-u

9. Opći zračni promet (*General Air Traffic* – GAT): svi letovi civilnih zrakoplova, kao i letovi državnih zrakoplova koji se obavljaju sukladno postupcima ICAO-a

10. Operativni zračni promet (*Operational Air Traffic* – OAT): svi letovi civilnih zrakoplova, kao i letovi državnih zrakoplova, koji se obavljaju sukladno posebno utvrđenim postupcima koji odstupaju od pravila i postupaka za opći zračni promet (GAT)

11. Ovlašteni subjekti (*Approved Agencies* – AAs): subjekti koje je država ovlastila za suradnju s Jedinicom za upravljanje zračnim prostorom (AMC) po pitanjima dodjele i uporabe zračnog prostora

12. Plan uporabe zračnog prostora (*Airspace Use Plan* – AUP): ASM poruka Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) sa statusom NOTAM-a kojom se u standardnom formatu objavljuje plan privremenih rezervacija zračnog prostora pod njenom nadležnošću za određeno vremensko razdoblje

13. Pozicija upravljanja protokom zračnog prometa (*Flow Management Position* – FMP): radna pozicija uspostavljena u okviru Centra oblasne kontrole zračnog prometa (ACC) s ciljem osiguranja neophodnih kontakata s NMOC-om o poslovima koji se odnose na pružanje ATFCM usluga te kontakata s nacionalnim AMC-ovima u vezi s poslovima koji se odnose na usluge ASM-a

14. Predtaktičko upravljanje zračnim prostorom – ASM razina 2 (*Level 2 – Pre-Tactical ASM*): postupak operativnog upravljanja zračnim prostorom unutar okvira postojećih i unaprijed određenih ATM struktura i postupaka koji su definirani na ASM razini 1, kao i postizanje specifičnih dogovora civilnih i vojnih predstavnika nadležnih za ASM razinu 2

15. Prekogranično područje (*Cross-border Area* – CBA): privremeno rezervirano područje uspostavljeno iznad međunarodnih granica za specifične operativne zahtjeve

16. Prekogranični zračni prostor (*Cross-border Airspace*): struktura zračnog prostora koja se proteže preko međunarodnih granica ili preko granica dvaju ili više područja letnih informacija

17. Privremeno izdvojeno područje (*Temporary Segregated Area – TSA*): zračni prostor utvrđenih dimenzija koji je pod nadležnošću korisnika kojeg ovlasti odgovarajuća ASM razina i koji se privremeno izdvaja za ekskluzivnu uporabu od strane određenog subjekta ili korisnika i kroz koji drugom zračnom prometu neće biti dopušten prolaz

18. Privremeno rezervirano područje (*Temporary Reserved Area – TRA*): zračni prostor utvrđenih dimenzija koji je pod nadležnošću korisnika kojeg ovlasti odgovarajuća ASM razina i koji je privremeno rezerviran za specifičnu uporabu od strane određenog subjekta ili korisnika i kroz koji se može dopustiti prolazak ostalom zračnom prometu, prema uvjetima iz odobrenja kontrole zračnog prometa (*ATC clearance*)

19. NM Operativno središte (*Network Manager Operations Centre – NMO*): Jedinica upravitelja mreže ustrojena u ime država članica u svrhu pružanja ATFCM usluga unutar Europske regije (*EUR Region*)

20. Strateško upravljanje zračnim prostorom – ASM razina 1 (*Level 1 – Strategic ASM*): postupak utvrđivanja, praćenja i prema potrebi izmjena nacionalne politike upravljanja zračnim prostorom uzimajući u obzir nacionalne i međunarodne zahtjeve za uporabu zračnog prostora

21. Struktura zračnog prostora (*Airspace Structure*): volumen zračnog prostora točno utvrđenih lateralnih i vertikalnih granica dizajniran tako da osigura sigurne i učinkovite operacije zrakoplova

22. Taktičko upravljanje zračnim prostorom – ASM razina 3 (*Level 3 – Tactical ASM*): postupak operativnog upravljanja zračnim prostorom u realnom vremenu na dan izvođenja letačkih operacija poradi aktiviranja, suspenzije i deaktiviranja zračnog prostora rezerviranog na ASM razini 2 u realnom vremenu između jedinica za pružanje operativnih usluga kontrole zračnog prometa korisnika zračnog prostora odgovornih za aktivnosti u rezerviranom zračnom prostoru

23. Upravljanje zračnim prostorom (*Airspace Management*): funkcija planiranja čiji je primarni cilj maksimiziranje uporabe raspoloživoga zračnog prostora putem dinamične raspodjele vremena korištenja i raspodjelom zračnog prostora između različitih kategorija korisnika zračnog prostora na temelju operativnih potreba

24. Upravljivo područje (*Manageable Area*): područje kojim upravlja i kojeg dodjeljuje Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) na ASM razini 2

25. Uvjetna ruta (*Conditional Route – CDR*): ATS ruta ili njezin dio koji može biti planiran za letenje i upotrijebljen sukladno unaprijed određenim uvjetima

26. Uvjetno zabranjeno područje (*Restricted Area – R*): zračni prostor koji je smješten iznad kopnenih područja ili teritorijalnih voda Republike Hrvatske unutar kojeg je letenje zrakoplova ograničeno u skladu s unaprijed utvrđenim uvjetima. U kontekstu FUA koncepta, neka od uvjetno zabranjenih područja su predmet upravljanja i dodjele na ASM razini 2, a uspostavljena su na ASM razini 1 kao »AMC – upravljiva područja« i kao takva su objavljena u AIP-u

27. Zabranjeno područje (*Prohibited Area – P*): dio zračnog prostora utvrđenih dimenzija u kojem se tijekom određenih vremenskih razdoblja odvijaju aktivnosti opasne za let zrakoplova

28. Zemljopisno područje za bespilotne zrakoplove (*UAS geographical zone*): zemljopisno područje koje je utvrdilo nadležno

tijelo kako bi se olakšale, ograničile ili zabranile operacije bespilotnih zrakoplova i time uzeli u obzir rizici koji se odnose na sigurnost, privatnost, zaštitu osobnih podataka, zaštitu ili okoliš, a proizlaze iz tih operacija. Kako bi se omogućilo i olakšalo informiranje korisnika zračnog prostora o statusu zemljopisnog područja za bespilotne zrakoplove, uvode se sljedeće strukture zračnog prostora – URG, ULG i UAG

29. Uvjetno zabranjeno područje za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima (*UAS Restricted Geographical Zone – URG*): dio zračnog prostora iznad zemljopisnog područja koje je utvrdilo nadležno tijelo koje predstavlja uvjetnu zabranu za operacije bespilotnim zrakoplovima, a koja se ne odnosi na ostale zrakoplove i zrakoplovne aktivnosti. Odobrenje za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima u ovom području može se iznimno izdati u skladu s propisanim ASM postupcima. U kontekstu FUA koncepta URG područja uspostavljaju se kroz propisani ASM postupak, a ovisno o prirodi zahtjeva, mogu biti uspostavljena privremeno ili trajno na odgovarajućoj ASM razini

30. Ograničeno područje za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima (*UAS Limited Geographical Zone – ULG*): dio zračnog prostora iznad zemljopisnog područja koje je utvrdilo nadležno tijelo u kojem su operacije bespilotnih zrakoplova ograničene u ovisnosti o karakteristikama bespilotnog zrakoplova, vrsti operacija koje se smiju izvoditi i/ili sami postupak odobrenja izvođenja letačkih operacija. Unutar ovog područja odobrenje za izvođenje letačkih operacija može se izdati u skladu s propisanim ASM postupcima. U kontekstu FUA koncepta ULG područja uspostavljaju se kroz propisani ASM postupak, a ovisno o prirodi zahtjeva, mogu biti uspostavljena privremeno ili trajno na odgovarajućoj ASM razini

31. Odobreno područje za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima (*UAS Approved Geographical Zone – UAG*): dio zračnog prostora iznad zemljopisnog područja koje je utvrdilo nadležno tijelo unutar kojeg je moguće provoditi operacije bespilotnim zrakoplovima po skraćenom postupku odobrenja letačkih operacija. Unutar ovog područja odobrenje za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima može se izdati automatiziranim postupkom od strane nadležnog tijela ili pružatelja usluga

32. Privremeno rezervirano područje za izvođenje operacija bespilotnim zrakoplovima (*UAS Temporary Reserved Area – UTR*): zračni prostor utvrđenih dimenzija koji je privremeno rezerviran isključivo za letenje bespilotnih zrakoplova. Kroz UTR područje nije dozvoljen prolazak drugih zrakoplova s posadom i kao takvo ga piloti moraju izbjegavati. Pružatelj ASM usluge u svakom trenutku može zabraniti ulazak drugih bespilotnih zrakoplova u UTR područje

33. Pružatelj U-space usluge (*U-space Service Provider – USSP*) je pružatelj koji ima funkciju pružanja U-space usluge u smislu Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2021/664 od 22. travnja 2021. o regulatornom okviru za U-space

34. Pružatelj zajedničke usluge informiranja (*Common Information Service Provider – CISP*) je pružatelj koji ima funkciju pružanja zajedničke usluge informiranja u smislu Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2021/664 od 22. travnja 2021. o regulatornom okviru za U-space

35. Sustav bespilotnog zrakoplova (*Unmanned Aircraft System – UAS*): Sustavi bespilotnih zrakoplova u smislu 2019/947. Pojam bespilotni zrakoplov u kontekstu ovog Pravilnika podrazumijeva sve bespilotne zrakoplove koji se ne smatraju igračkama u smislu Direktive 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o sigurnosti igračaka

36. Sustav zajedničke usluge informiranja: Javno dostupni informatički sustav za objavu statičkih i dinamičkih podataka propisanih za potrebe zajedničke usluge informiranja (CIS)

37. U-space zračni prostor: zemljopisno područje uspostavljeno za izvođenje letaćkih operacija bespilotnim zrakoplovima u kojem su operacije dopuštene samo uz potporu U-space usluge

38. Zajednička usluga informiranja (*Common Information Service – CIS*): znači usluga koja se sastoji od širenja statičkih i dinamičkih podataka kako bi se omogućilo pružanje U-space usluga za upravljanje prometom bespilotnih zrakoplova

39. Žurna informacija (NOTAM): obavijest koja se distribuira telekomunikacijski i koja sadrži informacije u vezi s uspostavljanjem, stanjem ili promjenom bilo kojeg zrakoplovnog sredstva, usluge, postupka ili opasnosti, o kojima je pravovremeno saznanje bitno za osoblje koje je uključeno u letaćke operacije.

(2) Kratice koje se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. ACC (*Area Control Centre*): Centar oblasne kontrole zračnog prometa

2. AIP (*Aeronautical Information Publication*): Zbornik zrakoplovnih informacija

3. AMC (*Airspace Management Cell*): Jedinica za upravljanje zračnim prostorom

4. ASM (*Airspace Management*): Upravljanje zračnim prostorom

5. ATC (*Air Traffic Control*): Kontrola zračnog prometa

6. ATS (*Air Traffic Services*): Operativne usluge u zračnom prometu

7. AUP (*Airspace Use Plan*): Plan uporabe zračnog prostora

8. CBA (*Cross-Border Area*): Prekogranično područje

9. CDR (*Conditional Route*): Uvjetna ruta

10. CIS (*Common Information Service*): Zajednička usluga informiranja

11. CISP (*Common Information Service Provider – CISP*): Pružatelj zajedničke usluga informiranja

12. NMOC (*Network Manager Operations Centre*): NM operativno središte

13. CTR (*Control Zone*): Kontrolirana zona

14. D (*Danger Area*): Opasno područje

15. FIR (*Flight Information Region*): Područje letnih informacija

16. FMP (*Flow Management Position*): Pozicija za upravljanje protokom zračnog prometa

17. FUA (*Flexible Use of Airspace*): Fleksibilna uporaba zračnog prostora

18. GAT (*General Air Traffic*): Opći zračni promet

19. ICAO (*International Civil Aviation Organisation*): Organizacija međunarodnoga civilnog zrakoplovstva

20. NOTAM: Žurna informacija

21. OAT (*Operational Air Traffic*): Operativni zračni promet

22. P (*Prohibited Area*): Zabranjeno područje

23. R (*Restricted Area*): Uvjetno zabranjeno područje

24. TRA (*Temporary Reserved Airspace*): Privremeno rezervirano područje

25. TSA (*Temporary Segregated Area*): Privremeno izdvojeno područje

26. ULG (*UAS Limited Geographical Zone*): Ograničeno područje za izvođenje letaćkih operacija bespilotnim zrakoplovima

27. UAG (*UAS Approved Geographical Zone*): Odobreno područje za izvođenje letaćkih operacija bespilotnim zrakoplovima

28. URG (*UAS Restricted Geographical Zone*): Uvjetno zabranjeno područje za izvođenje letaćkih operacija bespilotnim zrakoplovima

29. USSP (*U-space Service Provider – USSP*): Pružatelj U-space usluge

30. UTR (*UAS Temporary Reserved Area*): Privremeno rezervirano područje za bespilotne zrakoplove

31. UTC (*Co-ordinated Universal Time*): Jedinствeno koordinirano vrijeme

32. UUP (*Updated Airspace Use Plan*): Ažurirani plan uporabe zračnog prostora.

33. UAS (*Unmanned Aircraft System*): Sustav bespilotnog zrakoplova

DIO DRUGI OGRANIČENJA I ZABRANE U ZRAČNOM PROSTORU

Ograničenja i zabrane

Članak 4.

(1) Ograničenja i zabrane u zračnom prostoru provode se kroz ASM proces uspostave, rezervacije, aktivacije, suspenzije i deaktivacije struktura zračnog prostora i/ili objavom zrakoplovnog navigacijskog upozorenja.

(2) Dio zračnog prostora u kojem je aktivna struktura uspostavljena sukladno stavku 1. ovoga članka izuzima se iz klase zračnog prostora u kojoj se nalazi i za njega vrijede posebna pravila uporabe.

(3) Pravila za provedbu aktivnosti unutar uspostavljenih struktura i pravila za njihov obilazak ili prolazak propisuju se na ASM razini 1 i objavljuju se putem proizvoda zrakoplovnih informacija zajedno s objavom njihove uspostave.

(4) Strukture zračnog prostora koje predstavljaju ograničenje ili zabranu u zračnom prostoru mogu biti:

a) Opasno područje (*Danger Area – D*)

b) Privremeno izdvojeno područje (*Temporary Segregated Area – TSA*)

c) Privremeno rezervirano područje (*Temporary Reserved Area – TRA*)

d) Uvjetno zabranjeno područje (*Restricted Area – R*)

e) Zabranjeno područje (*Prohibited Area – P*)

f) Prekogranično područje (*Cross-border Area – CBA*) i

g) Privremeno rezervirano područje za bespilotne zrakoplove (*UAS Temporary Reserved Area – UTR*).

(5) U kontekstu određivanja zemljopisnih područja za provedbu operacija sustava bespilotnih zrakoplova i pri tom poštujući načelo da je zračni prostor nedjeljiva cjelina, ovim Pravilnikom se definiraju sljedeća zemljopisna područja namijenjena isključivo za reguliranje letaćkih operacija sustava bespilotnih zrakoplova kroz zemljopisna područja za UAS-e:

a) U-space zračni prostor (*U-space*): zemljopisno područje uspostavljeno za izvođenje letaćkih operacija bespilotnim zrakoplovima u kojem su operacije dopuštene samo uz potporu U-space usluge

b) Uvjetno zabranjeno područje za izvođenje letaćkih operacija bespilotnim zrakoplovima (*UAS Restricted Geographical Zone – URG*)

c) Ograničeno područje za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima (UAS *Limited Geographical Zone* – ULG) i

d) Odobreno područje za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima (UAS *Approved Geographical Zone* – UAG).

(6) U kontroliranoj zoni (CTR) uspostavljaju se sljedeća zemljopisna područja:

a) URG područje – unutar zračnog prostora omeđenog udaljenošću od 1500 metara od zaštitne ograde kontroliranog aerodroma i 500 metara bočno uzduž osi prilazne ravni do udaljenosti 3500 metara od praga uzletno-sletne staze

b) ULG područje – unutar kontroliranog zračnog prostora na visini većoj od 50 metara iznad razine tla ili površine vode izvan URG područja iz točke a) ovoga stavka i

c) UAG područje – unutar kontroliranog zračnog prostora najviše do visine od 50 metara od razine tla ili površine vode izvan URG iz točke a) ovoga stavka.

(7) Izvan kontrolirane zone (CTR), a unutar zračnog prostora RH, uspostavljaju se sljedeća zemljopisna područja:

a) ULG područje – u pravilu na visini većoj od 120 metara iznad razine tla i

b) UAG područje – od razine tla ili površine vode do visine od 120 metara.

(8) Za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima u blizini nekontroliranog aerodroma na udaljenostima manjim od 1500 metara od rubova i 500 metara bočno uzduž osi prilazne ravni do udaljenosti 2500 metara od praga uzletno-sletne staze (USS) potrebno je prethodno ishoditi suglasnost operatora nekontroliranog aerodroma.

(9) Rezervacija, aktivacija, suspenzija i deaktivacija ograničenja ili zabrana iz ovog članka obavlja se na ASM razinama 2 i 3 prema propisanim ASM postupcima, a provodi ih Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) u skladu s načelima fleksibilne uporabe zračnog prostora.

(10) Ograničenja, zabrane, uvjete i način letenja iz ovog članka, na temelju dobivenih obavijesti, objavljuje pružatelj usluga u zračnoj plovidbi putem proizvoda zrakoplovnih informacija, a Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) putem AUP/UUP poruka.

(11) Rezervacija trajnih struktura objavljenih u AIP-u Republike Hrvatske objavljuje se AUP, UUP porukama putem ASM sustava za objavu informacija.

(12) Objavu informacija vezanih uz letačke operacije bespilotnih zrakoplova objavljuje AMC putem javno dostupnog sustava koji ima funkciju pružanja zajedničke usluge informiranja.

(13) Letačke operacije bespilotnim zrakoplovima provode se samo uz prethodno pribavljeno odobrenje od nadležne ASM razine koje se izdaje sukladno propisanom postupku odobrenja koje vrijedi za zemljopisno područje u kojem se namjeravaju izvoditi letačke operacije.

(14) Letačke operacije bespilotnim zrakoplovima unutar uspostavljenog U-space zračnog prostora provode se samo uz potporu U-space usluga i odobrenje nadležnog pružatelja U-space usluga.

Definiranje struktura

Članak 5.

(1) Strukture u zračnom prostoru po svom tipu mogu biti uspostavljene trajno ili privremeno, ali njihova rezervacija treba slijediti načela fleksibilne uporabe zračnog prostora.

(2) Trajnim strukturama smatraju se sve strukture koje su prošle puni proces uspostave na ASM razini 1 i objavljene su u Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP).

(3) Privremene strukture (*ad hoc*) uspostavljaju se po skraćenom postupku na ASM razinama 2 i 3 kada za to postoje realni sigurnosni i/ili operativni zahtjevi na kraći period uz poštivanje općih kriterija dizajna i sigurnosti te određivanje vrste ograničenja ili zabrane koju tako uspostavljena struktura predstavlja (P, R, D, TRA, TSA i UTR). Privremene strukture mogu biti i zemljopisna područja za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima (URG, ULG, UAG).

(4) ASM razina 2 vodi statistiku uspostave privremenih struktura i izvještava ASM razinu 1 o obavljenim uspostavama. ASM razina 1 propisuje sadržaj izvješća.

DIO TREĆI

UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM

GLAVA I.

UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM NA STRATEŠKOJ RAZINI (ASM razina 1)

Nadležnost za upravljanje zračnim prostorom

Članak 6.

(1) Upravljanje zračnim prostorom koje podrazumijeva oblikovanje (ustroj i struktura), klasifikaciju, fleksibilnu uporabu zračnog prostora te druge funkcije s ciljem maksimalnog korištenja raspoloživoga zračnog prostora u nadležnosti je ministra nadležnog za poslove civilnog zračnog prometa (u daljnjem tekstu: ministar) uz suglasnost ministra nadležnog za poslove obrane.

(2) Za pripremu prijedloga bitnih za strateško upravljanje zračnim prostorom odgovorno je Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Djelokrug rada Povjerenstva

Članak 7.

(1) Povjerenstvo predlaže nacionalnu politiku upravljanja zračnim prostorom i strateške planove za upravljanje zračnim prostorom, uzimajući u obzir zahtjeve nacionalnih i međunarodnih korisnika zračnog prostora te zahtjeve pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

(2) U okviru pripreme prijedloga bitnih za upravljanje zračnim prostorom, Povjerenstvo obavlja osobito sljedeće poslove:

a) predlaže Plan primjene sustava upravljanja zračnim prostorom

b) planira i predlaže uspostavu i preinake fleksibilnih struktura zračnog prostora u gornjem i donjem zračnom prostoru

c) inicira i predlaže odobravanje izmjena D i R područja u TSA i TRA

d) inicira i predlaže uspostavu, izmjene i preinake kontroliranog zračnog prostora i klasifikacije zračnog prostora uzimajući u obzir koncept fleksibilne uporabe zračnog prostora i fleksibilne strukture zračnog prostora

e) u okviru zahtjeva za izvođenje letačkih operacija bespilotnim zrakoplovima, planira i predlaže uspostavu trajnih zemljopisnih područja (URG, ULG, UAG) i U-space zračnog prostora

f) obavlja periodičku reviziju potreba za uporabom nacionalnog zračnog prostora te predlaže uspostavu prekograničnog zračnog prostora i

g) usuglašava i predlaže opća pravila prioriteta u korištenju zračnog prostora na sve tri razine.

(3) U provedbi strateškog upravljanja zračnim prostorom u okviru utvrđene politike upravljanja zračnim prostorom, Povjerenstvo obavlja poslove iz članka 4. stavka 1. Uredbe 2150/2005.

Principi i načela rada Povjerenstva

Članak 8.

(1) Principi i načela poslova Povjerenstva iz članka 7. stavka 2. ovoga Pravilnika se poglavito odnose na sigurnost zračnog prometa, konzultacije s korisnicima, suradnju između zainteresiranih subjekata, obavještanje korisnika zračnog prostora te pitanja zaštite okoliša.

(2) Osiguravanje zadovoljavajuće razine sigurnosti mora biti najveći prioritet Povjerenstvu prilikom obavljanja svojih dužnosti. Prilikom planiranja zračnog prostora potrebno je uzeti u obzir sigurnost svih korisnika zračnog prostora te osigurati da sigurnosne performanse pružatelja usluga u zračnoj plovidbi budu poboljšane, odnosno da barem ostanu na istoj razini.

(3) Prilikom razmatranja prijedloga za promjenu zračnog prostora, u svrhu njegovog poboljšanja, Povjerenstvo mora pregledati i odobriti procjenu sigurnosti u svakom konkretnom slučaju.

(4) Prije nego što se napravi promjena zračnog prostora ili izmijeni dizajn zračnog prostora, osim za uspostavljanje privremenih struktura (*ad hoc*), pružatelj usluga u zračnoj plovidbi dostavlja Povjerenstvu analizu o provedbi konzultacija s korisnicima zračnog prostora i drugim relevantnim tijelima. Navedene konzultacije moraju imati za cilj postizanje konsenzusa gdje god je to moguće.

(5) Povjerenstvo je dužno uskladiti civilne i vojne operativne potrebe bez povlaštenog tretmana bilo kojeg subjekta uz poštivanje pravila prioriteta te se mora osigurati da se prilikom planiranja zračnog prostora uzmu u obzir interesi svih korisnika zračnog prostora.

(6) Prilikom dizajniranja i planiranja zračnog prostora potrebno je napraviti procjenu utjecaja na okoliš. U slučajevima gdje navedene promjene mogu imati nepovoljan utjecaj na razine buke u blizini zračne luke potrebno je provesti odgovarajuće konzultacije sa svim zainteresiranim sudionicima.

(7) U cilju transparentnosti prema ostalim korisnicima zračnog prostora za svaku objavljenu strukturu zračnog prostora primjenjuje se sljedeća zaštitna zona (*buffers*):

a) lateralne granice zaštitne zone se ne objavljuju u Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP), a jedinica operativnih usluga u zračnom prometu je dužna VFR/IFR promet razdvajati od publicirane lateralne granice aktivne zone prema propisanim normama za razdvajanje zrakoplova.

b) vertikalne granice zaštitne zone strukture zračnog prostora utvrđuju se i objavljuju u Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP) na način da struktura zračnog prostora sadrži i vertikalne zaštitne zone (*buffers*).

c) UTR područje predstavlja volumen zračnog prostora koji u sebi sadrži operativni i zaštitni volumen za izvođenje letачkih operacija bespilotnim zrakoplovima (*Air Risk Buffer*), koji je korisnik dužan uračunati i naznačiti u ukupnom volumenu strukture prilikom predaje zahtjeva. UTR područje smatra se preprekom, a jedinica operativnih usluga u zračnom prometu je dužna VFR/IFR promet razdvajati od publiciranih granica aktivne zone prema propisanim normama za razdvajanje zrakoplova od UTR područja.

Planiranje primjene sustava upravljanja zračnim prostorom

Članak 9.

(1) Povjerenstvo je dužno izraditi i odobriti Plan primjene sustava upravljanja zračnim prostorom koji sadrži osobito odredbe o:

a) podjeli odgovornosti, obvezama u upravljanju zračnim prostorom i rokovima za njihovo izvršenje,

b) komunikacijskom povezivanju svih sudionika u sustavu upravljanja zračnim prostorom i

c) financijskim obvezama svih sudionika u sustavu upravljanja zračnim prostorom.

(2) Povjerenstvo je dužno periodički revidirati plan iz stavka 1. ovoga članka sukladno ukazanim potrebama.

GLAVA II.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA USPOSTAVU I/ILI NAČIN KORIŠTENJA ODREĐENOG DIJELA ZRAČNOG PROSTORA

Zahtjevi u vezi uspostave i/ili načina korištenja određenog dijela zračnog prostora

Članak 10.

(1) Zahtjevi u vezi uspostave i/ili načina korištenja određenog dijela zračnog prostora koje podnose nacionalni i inozemni civilni korisnici zračnog prostora dostavljaju se Povjerenstvu putem pružatelja usluga u zračnoj plovidbi na standardnom obrascu.

(2) Zahtjevi u vezi uspostave i/ili načina korištenja određenog dijela zračnog prostora koje podnose nacionalni i inozemni vojni korisnici zračnog prostora dostavljaju se Povjerenstvu putem ministarstva nadležnog za poslove obrane na standardnom obrascu.

(3) Standardni obrazac iz stavka 1. i 2. ovoga članka propisuje Povjerenstvo i dostavlja ga pružatelju usluga u zračnoj plovidbi na objavu na putem proizvoda zrakoplovnih informacija.

Uspostava U-space zračnog prostora

Članak 11.

(1) U-space zračni prostor se može uspostaviti radi osiguranja zaštite, sigurnosti, privatnosti ili ekoloških razloga, a za prijedlog uspostave je potrebno izraditi procjenu rizika zračnog prostora.

(2) Definiranje kriterija za korištenje U-space zračnog prostora određuju sljedeći subjekti:

(a) za karakteristike i zahtjeve vezane uz performanse bespilotnih zrakoplova – Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija) ili pružatelj usluga u zračnoj plovidbi uz suglasnost Agencije

(b) za zahtjeve vezane uz usluge koje se moraju pružati u U-space zračnom prostoru – Agencija

(c) za primjenjive operativne uvjete i ograničenja zračnog prostora – Agencija ili pružatelj usluga u zračnoj plovidbi uz suglasnost Agencije.

Procjena zahtjeva

Članak 12.

(1) Prijedloge u vezi sa zahtjevima iz članka 10. i 11. ovoga Pravilnika, zajedno s preliminarnom procjenom zahtjeva, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi ili ministarstvo nadležno za poslove obrane dužni su dostaviti Povjerenstvu.

(2) Nakon zaprimanja prijedloga iz stavka 1. ovoga članka, Povjerenstvo procjenjuje njegovu utemeljenost te donosi odluku i određuje krajnji rok obrade zahtjeva.

(3) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i ministarstvo nadležno za poslove obrane dužni su postupiti u skladu s odlukom iz stavka 2. ovoga članka.

Obrada zahtjeva

Članak 13.

(1) Tijekom obrade zahtjeva iz članka 12. ovoga Pravilnika pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i ministarstvo nadležno za poslove obrane mogu prema potrebi tražiti i dodatna pojašnjenja od podnositelja zahtjeva kao i od drugih organizacija i pojedinih stručnjaka.

(2) U slučaju značajnijih izmjena u strukturama zračnog prostora može se provesti proces formalnih konzultacija s korisnicima zračnog prostora.

(3) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i ministarstvo nadležno za poslove obrane dužni su usuglasiti konačni prijedlog te isti dostaviti Povjerenstvu.

Donošenje konačne odluke i objava

Članak 14.

(1) Ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove obrane, a na prijedlog Povjerenstva, donosi odluku o zahtjevima iz članka 10. i 11. ovoga Pravilnika.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka Povjerenstvo dostavlja pružatelju usluga u zračnoj plovidbi radi objave putem proizvoda zrakoplovnih informacija.

Strukture uspostavljene po *ad hoc* postupku

Članak 15.

(1) Svaka struktura uspostavljena po *ad hoc* postupku prema svom tipu je privremenog karaktera, a prema vrsti može biti jedna od struktura propisanih člankom 4. ovoga Pravilnika.

(2) Iznimno od odredaba članka 10. i 11. ovoga Pravilnika, zahtjev iz stavka 5. ovoga članka koristi se za uspostavu strukture po *ad hoc* postupku.

(3) Odobrenje za uspostavu strukture po *ad hoc* postupku daje Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) na prijedlog Ovlaštenog subjekta (AA), osim ako ovim Pravilnikom nije drugačije određeno. Odobrenje mora sadržavati uvjete i pravila za uspostavu, rezervaciju, aktivaciju, suspenziju i deaktivaciju strukture uspostavljene po *ad hoc* postupku kojih se korisnik dužan pridržavati.

(4) Rezervacije strukture uspostavljene po *ad hoc* postupku trebaju poštivati načela fleksibilne uporabe zračnog prostora kada god je to moguće.

(5) Taktičko odobrenje za provedbu aktivnosti u strukturi uspostavljenoj po *ad hoc* postupku daje se na dan provedbe aktivnosti na ASM razini 3.

(6) Standardni obrazac za uspostavu strukture po *ad hoc* postupku na prijedlog ASM razine 2 utvrđuje ASM razina 1.

(7) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi dužan je objaviti utvrđene uvjete i pravila iz stavka 3. ovoga članka kao i obrazac iz stavka 6. ovoga članka putem proizvoda zrakoplovnih informacija

Aktivnosti u zračnom prostoru za koje se provodi uspostava struktura po *ad hoc* postupku

Članak 16.

(1) Uspostava struktura po *ad hoc* postupku provodi se zbog sigurnosnih i/ili operativnih zahtjeva koji mogu nastati zbog nepredviđenih događaja koji negativno utječu na sigurnost zračnog prometa i/ili provedbe aktivnosti za čiju provedbu operativno nije moguće ili nije racionalno uspostavljati zasebnu strukturu zračnog prostora.

(2) Struktura uspostavljena po *ad hoc* postupku je po svojoj prirodi privremenog trajanja i može biti uspostavljena na najduže 15 dana.

(3) Uspostava struktura po *ad hoc* postupku provodi se za sljedeće aktivnosti u kontroliranom zračnom prostoru:

- a) zrakoplovne priredbe
- b) skokove padobranima i izbacivanje predmeta s padobranima
- c) letenje neupravljanih letjećih objekata s vlastitim pogonom na visini većoj od 50 m iznad razine tla ili na udaljenosti većoj od 5 km od referentne točke aerodroma tijekom radnog vremena aerodroma i

d) druge aktivnosti koje zbog svoje prirode prema odluci ASM razine 2 zahtijevaju izdavanje navigacijskog upozorenja, a ne zahtijevaju uspostavu strukture u zračnom prostoru na ASM razini 1.

(4) Za korištenje struktura uspostavljenih po *ad hoc* postupku iz stavka 3. ovoga članka korisnik zračnog prostora uvijek mora ishoditi i prethodno taktičko odobrenje od nadležne kontrole zračnog prometa (ASM razine 3).

(5) Odobrenje iz stavka 3. ovoga članka mora ishoditi odgovorna osoba (voditelj aktivnosti).

(6) Osim aktivnosti iz stavka 3. ovoga članka, operator sustava bespilotnog zrakoplova ili pilot na daljinu koji obavlja letačke operacije bespilotnim zrakoplovom dužan je uspostaviti strukturu po *ad hoc* postupku:

a) u redovitom postupku, za letenje u:

1. URG području i
2. ULG području

b) u automatiziranom postupku na dan provedbe aktivnosti, koja se iznimno od članka 15. stavka 3. ovoga Pravilnika odobrava bez prijedloga Ovlaštenog subjekta (AA), za letenje u UAG području.

(7) Uvjet za provedbu aktivnosti iz stavka 6. ovoga članka je da je vlasnik ili operator sustava bespilotnog zrakoplova prijavljen za uporabu zračnog prostora, na način propisan od strane nadležnog pružatelja usluga u zračnoj plovidbi i objavljen putem proizvoda zrakoplovnih informacija.

Uspostava struktura po *ad hoc* postupku u posebnim okolnostima

Članak 17.

(1) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) mora uspostavljanjem struktura po *ad hoc* postupku ograničiti ili zabraniti letenje i provedbu aktivnosti svim korisnicima određenog volumena zračnog prostora na način koji smatra najprimjerenijim ovisno o situaciji u zračnom prostoru. Letenje i provedbu aktivnosti unutar struktura uspostavljenih po *ad hoc* postupku moguće je odobriti ovlaštenim korisnicima u sljedećim slučajevima:

a) na pisani zahtjev nadležnih tijela državne uprave i drugih javnopravnih tijela, ako je to neophodno za sigurnost obavljanja zračnog prometa i provedbe aktivnosti ostalih korisnika zračnog

prostora, zbog obrambenih potreba Republike Hrvatske, vojnih i policijskih operativnih zadaća, operacija potrage i spašavanja, gašenja požara, zaštite državnih institucija, kritične infrastrukture i važnih osoba, zaštita od emisije opasnih i/ili štetnih tvari, plinova i pojava, nadzora i zaštite granice Republike Hrvatske te obilježavanja državnih obljetnica, mimohoda i priredbi u organizaciji tijela državne uprave i

b) zbog realnih operativnih zahtjeva na razdoblje od najviše 48 sati, ako je to neophodno za sigurnost obavljanja zračnog prometa i provedbe aktivnosti ostalih korisnika zračnog prostora, zbog obrambenih potreba Republike Hrvatske, vojnih i policijskih operativnih zadaća, operacija potrage i spašavanja, gašenja požara, zaštite državnih institucija, kritične infrastrukture i važnih osoba, zaštita od emisije opasnih i/ili štetnih tvari, plinova i pojava, nadzora i zaštite granice Republike Hrvatske te obilježavanja državnih obljetnica, mimohoda i priredbi u organizaciji tijela državne uprave.

(2) Na zahtjev Jedinice za upravljanje zračnim prostorom, a u svrhu informiranja svih korisnika zračnog prostora, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi je dužan objaviti relevantne informacije putem proizvoda zrakoplovnih informacija.

(3) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi će na pisani zahtjev nadležnih tijela državne uprave ili Agencije u određenom dijelu zračnog prostora ili na određenom aerodromu privremeno zabraniti ili ograničiti letenje izdavanjem navigacijskog upozorenja ako to zahtijevaju interesi obrane ili nacionalne sigurnosti, odnosno sigurnost leta određenog zrakoplova ili skupine zrakoplova kao i u slučaju velikih prirodnih nepogoda u skladu s međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku ili odmah ako to zahtijevaju iznimne okolnosti te to objaviti putem proizvoda zrakoplovnih informacija.

Objava zrakoplovnog navigacijsko upozorenja putem NOTAM-a

Članak 18.

(1) Za aktivnosti u zračnom prostoru koje su od značaja za let zrakoplova, a za koje zbog svoje prirode nije racionalno uspostaviti privremenu strukturu zračnog prostora objavljuje se zrakoplovno navigacijsko upozorenje u obliku NOTAM-a.

(2) Zrakoplovno navigacijsko upozorenje NOTAM-om iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se za sljedeće aktivnosti:

a) letenje slobodnih balona bez posade u srednjoj i teškoj kategoriji u smislu provedbe odredbe SERA.3140 te točke 2.1., 2.2 i 2.3 Dodatka 2. Provedbene uredbe Komisije (EU) 923/2012 od 26. rujna 2012. o utvrđivanju zajedničkih pravila zračnog prometa i operativnih odredaba u vezi s uslugama i postupcima u zračnoj plovidbi (SL L 281, 13. 10. 2012.) i

b) grupno i masovno puštanje dječjih balona i/ili svjetlećih objekata sličnim balonima (letećih lampiona).

(3) Zrakoplovno navigacijsko upozorenje iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se privremeno dok ne prođu sigurnosni i/ili operativni zahtjevi zbog kojih je objavljeno.

(4) Zrakoplovno navigacijsko upozorenje unutar kontrolirane zone (CTR – *Control Zone*) objavljuje pružatelj usluga u zračnoj plovidbi putem proizvoda zrakoplovnih informacija zbog sigurnosnih i/ili operativnih zahtjeva uz poštivanje općih kriterija dizajna i sigurnosti.

(5) Zrakoplovno navigacijsko upozorenje izvan kontrolirane zone (CTR – *Control Zone*) objavljuje pružatelj usluga u zračnoj plovidbi nakon odobrenja Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) putem proizvoda zrakoplovnih informacija zbog sigurnosnih

i/ili operativnih zahtjeva uz poštivanje općih kriterija dizajna i sigurnosti.

(6) Zrakoplovno navigacijsko upozorenje NOTAM-om se ne objavljuje za provedbu aktivnosti iz članka 16. stavka 6. točka b) ovoga Pravilnika, osim u slučajevima i na način propisan ovim članom.

(7) Svaka uporaba struktura zračnog prostora koja se ne smatra fleksibilnom mora se objaviti putem proizvoda zrakoplovnih informacija.

GLAVA III.

UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM NA PREDTAKTIČKOJ RAZINI (ASM razina 2)

Zadaće Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC)

Članak 19.

(1) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) ustrojena u cilju dnevnog upravljanja zračnim prostorom (ASM razina 2) obavlja sljedeće poslove:

a) djeluje kao nacionalna i prema potrebi međunarodna fokalna točka za upravljanje zračnim prostorom na ASM razini 2

b) prikuplja i analizira sve zahtjeve za uporabom zračnog prostora koji mogu zahtijevati privremenu rezervaciju zračnog prostora, uključujući i odluke o dodjeli zračnog prostora koje su donesene na ASM razini 1 u pogledu velikih vojnih vježbi, zrakoplovnih priredbi, i drugih sličnih aktivnosti

c) analizira zahtjeve za dostupnošću CDR ruta zajedno sa zahtjevima zračnog prometa, očekivanim problemima kapaciteta kontrole zračnog prometa te informacija o očekivanim kašnjenjima primljenih od lokalnog FMP-a

d) rješava konfliktne zahtjeve za dodjelu TSA/TRA i CDR ruta koristeći sve relevantne informacije

e) rješava konflikte između inkompatibilnih ili konfliktnih zahtjeva za zračnim prostorom primjenom odobrenih pravila prednosti, ponovnim pregovaranjem, pomicanjem vremena korištenja ili rezervacijom zračnog prostora

f) koordinira sa susjednim AMC-ovima usklađenu dostupnost prekograničnih CDR ruta i identificira u AUP-u u dijelu »remarks« one CDR rute koje su dostupne u FIR-u Republike Hrvatske, ali nisu međunarodno koordinirane

g) odgovara na zahtjev za pomoć podnesen od strane nadležnih jedinica upravitelja mreže, ACC/FMP-ova i ostalih ovlaštenih subjekata (AAs) ili rješava probleme koji proizlaze iz nekonzistentnosti ATS ruta ili nepredviđenih problema pri pružanju usluga kontrole zračnog prometa

h) odlučuje o dodjeli nacionalnih TSA/TRA područja i CBA područja po završetku procesa uspoređivanja zahtjeva, koordinacije, analize, pregovaranja i zaključenja postupka

i) aktivira CDR rute sukladno uspostavljenim postupcima na unaprijed definirani vremenski period koji je u zavisnosti s kategorijom predmetne CDR rute

j) odlučuje o privremenom zatvaranju CDR ruta, sukladno kriterijima uspostavljenima na ASM razini 1, kojima će biti upravljano na ASM razini 3 s objavom aktivnosti u pridruženom TSA/TRA području i/ili AMC-upravljivom D ili R području

k) temeljem sporazuma i planiranog letenja objavljuje dodjelu zračnog prostora prosljeđivanjem AUP-a sukladno procedurama mrežnog upravitelja. AUP se objavljuje u jedinstvenom/propisanom

formatu što je prije moguće, a najkasnije do 1400 sati UTC tijekom ljetnog, odnosno 1500 sati UTC tijekom zimskog računanja vremena s ciljem pokrivanja razdoblja između 0600 sati UTC do 0600 sati UTC sljedećeg dana (D 0600 h do D+1 0600 h),

l) dostavlja usuglašeni AUP na objavu putem proizvoda zrakoplovnih informacija,

m) nakon distribucije AUP-a osigurava dodatna pojašnjenja i provjere usklađenosti s procedurama mrežnog upravitelja

n) na dan aktivnosti prikuplja i analizira dodatne ažurirane informacije dobivene od ovlaštenih subjekata (AAs) koje se odnose na poništenje TSA/TRA objavljenih u važećem AUP-u

o) u slučaju izmjena u alokaciji ili rezervacijama korištenja zračnog prostora objavljuje UUP

p) sudjeluje u kasnijim analizama o dodjeli zračnog prostora i

q) obavlja neke od poslova koordinacije na ASM razini 3 u skladu s propisanim postupcima.

(2) Pored poslova iz stavka 1. ovoga članka, AMC suspendira, ograničava ili zabranjuje letenje i provedbu aktivnosti u određenom volumenu zračnog prostora svima osim ovlaštenim korisnicima na način koji smatra najprimjerenijim ovisno o situaciji u zračnom prostoru.

Ustroj, osoblje, način rada i dokumenti Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC)

Članak 20.

(1) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) ustrojstveni je dio pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

(2) Potrebna stručna osposobljenost za obavljanje poslova AMC-a, kao i status vojnog osoblja Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC), utvrđuje se posebnim ugovorom između ministra nadležnog za poslove obrane i pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

(3) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) obavlja svoje poslove u skladu s odredbama posebnih priručnika koji moraju biti u skladu s odredbama ovoga Pravilnika i procedurama propisanim od strane mrežnog upravitelja.

(4) Povjerenstvo na prijedlog Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) odobrava posebne priručnike za rad Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC).

(5) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora uspostaviti odgovarajuće sustave podrške koji jedinici za upravljanje zračnim prostorom omogućavaju upravljanje dodijeljenim zračnim prostorom i pravovremenu diseminaciju informacija o raspoloživosti zračnog prostora svim zainteresiranim korisnicima, primjerice poziciji za upravljanje protokom zračnog prometa, drugim pružateljima usluga u zračnoj plovidbi te svim relevantnim partnerima i organizacijama.

(6) Sporazum o razmjeni podataka i instaliranju tehničkih sredstava potrebnih za rad Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) sklapaju pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i upravitelj mreže.

Prekogranično upravljanje zračnim prostorom

Članak 21.

Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) može upravljati prekograničnim područjem, odnosno može upravljati i dijelom zračnog prostora druge države (ili država) ukoliko joj je nadležnost nad tim područjem određena međunarodnim ugovorom.

Ovlašteni subjekti

Članak 22.

(1) Ovlašteni subjekti prikupljaju i usklađuju zahtjeve za uporabom fleksibilnih struktura zračnog prostora od vojnih i civilnih korisnika i koordiniraju ih s Jedinicom za upravljanje zračnim prostorom (AMC).

(2) Povjerenstvo nominira subjekte iz stavka 1. ovoga članka posebno za civilne, a posebno za vojne korisnike te to objavljuje putem proizvoda zrakoplovnih informacija.

(3) Sporazumom koji sklapaju Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) i pojedini ovlašteni subjekt uređuje se način i postupci njihove koordinacije.

Dužnosti ovlaštenih subjekata

Članak 23.

Ovlašteni subjekti dužni su:

a) unaprijed planirati aktivnosti uporabe zračnog prostora na način da se osigura pravodobno podnošenje zahtjeva za uporabu zračnog prostora Jedinici za upravljanje zračnim prostorom (AMC)

b) podnijeti Jedinici za upravljanje zračnim prostorom (AMC) zahtjeve za uporabu fleksibilnih struktura zračnog prostora i njegovu dodjelu na dan prije obavljanja aktivnosti u zračnom prostoru, a najkasnije do 1300 sati UTC tijekom ljetnog, odnosno 1400 sati UTC tijekom zimskog računanja vremena (D-1) i

c) podnijeti Jedinici za upravljanje zračnim prostorom (AMC) zahtjeve za uporabu ostalog zračnog prostora i njegovu dodjelu.

Dužnosti korisnika zračnog prostora

Članak 24.

Korisnici zračnog prostora dužni su:

a) podnijeti ovlaštenom subjektu zahtjeve za uporabu fleksibilnih struktura zračnog prostora i njihovu dodjelu na dan prije obavljanja aktivnosti u zračnom prostoru, a najkasnije do 1100 sati UTC (D-1),

b) osigurati da se zračni prostor koristi na način kako ga je dodijelila Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC),

c) na dan obavljanja aktivnosti u zračnom prostoru putem Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) i kroz objavu UUP-a poništiti svaku dodjelu zračnog prostora koja više nije potrebna te obavijestiti nadležnu ACC sukladno utvrđenim postupcima i

d) podnijeti ovlaštenom subjektu zahtjeve za uporabu ostalog zračnog prostora i njegovu dodjelu.

GLAVA IV.

UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM NA TAKTIČKOJ RAZINI (ASM razina 3)

Sudionici, postupci i sredstva

Članak 25.

(1) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora uspostaviti postupke civilno-vojne koordinacije na ASM razini 3 između kontrolora zračnog prometa nadležnog za vođenje GAT zračnog prometa (GAT kontrolori) i kontrolora zračnog prometa nadležnog za vođenje OAT zračnog prometa (OAT kontrolori) te središta i postrojbe Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (kontrolna vojna jedinica) u skladu sa sporazumom između ministarstva nadležnog za poslove obrane i pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

(2) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i ministarstvo nadležno za poslove obrane moraju sporazumom uspostaviti komunikacijsku strukturu između jedinica operativnih usluga u zračnom prometu i kontrolne vojne jedinice koja omogućava međusobnu razmjenu podataka o zračnom prostoru kako bi se u stvarnom vremenu omogućila aktivacija, deaktivacija ili ponovna dodjela zračnog prostora koji je bio dodijeljen na predtaktičkoj razini.

(3) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i ministarstvo nadležno za poslove obrane moraju uspostaviti postupke koordinacije i sustave podrške između jedinica operativnih usluga u zračnom prometu i kontrolnih vojnih jedinica radi osiguravanja sigurnosti pri upravljanju interakcijama između civilnih i vojnih letova.

(4) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora uspostaviti postupke koordinacije između jedinica operativnih usluga u zračnom prometu za GAT i OAT promet kako bi se omogućilo izravno priopćavanje relevantnih informacija radi rješavanja specifičnih prometnih situacija kada GAT i OAT kontrolori pružaju usluge u istom zračnom prostoru. Ovakve relevantne informacije moraju biti na raspolaganju GAT i OAT kontrolorima te kontrolnim vojnim jedinicama, posebno kada je to potrebno zbog sigurnosti zračnog prometa.

(5) Relevantne informacije iz stavka 4. ovoga članka osiguravaju se kroz pravovremenu razmjenu podataka o letu uključujući položaj i namjenu leta zrakoplova.

(6) Kada se odvijaju prekogranične aktivnosti, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati zajednički skup postupaka za upravljanje specifičnim prometnim situacijama i za poboljšanje upravljanja zračnim prostorom u stvarnom vremenu na temelju odluke Povjerenstva.

(7) Koordinacija postupaka između civilnih i vojnih jedinica operativnih usluga u zračnom prometu i/ili kontrolnih vojnih jedinica kojih se te aktivnosti tiču mora biti definirana sporazumom o koordinaciji (*Letter of Agreement*).

OAT koridori

Članak 26.

(1) U svrhu sigurnosti zračnog prometa mogu se uspostaviti OAT koridori.

(2) Uvjete i način uporabe OAT koridora utvrđuju ministarstvo nadležno za poslove obrane i pružatelj usluga u zračnoj plovidbi.

Postupci koordinacije za prolazak kroz aktivne TRA

Članak 27.

(1) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi dužan je uspostaviti odgovarajuće postupke koordinacije te osigurati uporabu sustavno podržanih funkcija između GAT i OAT kontrolora za prolazak ostalog zračnog prometa kroz aktivno TRA područje u njegovoj nadležnosti.

(2) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i ministarstvo nadležno za poslove obrane sporazumom definiraju odgovarajuće postupke koordinacije te, prema potrebi, sustavno podržane funkcije koje će se koristiti u međusobnoj koordinaciji za prolazak GAT zračnog prometa kroz aktivno TRA područje koje je u nadležnosti ministarstva nadležnog za poslove obrane.

GLAVA V.

FLEKSIBILNE STRUKTURE ZRAČNOG PROSTORA

Vrste i uporaba fleksibilnih struktura zračnog prostora

Članak 28.

(1) Fleksibilne strukture zračnog prostora namijenjene su privremenoj dodjeli korisnicima na način da rezervacija zračnog pro-

stora u najvećoj mogućoj mjeri odgovara realnom vremenu obavljanja aktivnosti zbog koje je to područje uspostavljeno.

(2) U fleksibilne strukture iz stavka 1. ovoga članka spadaju: TSA, TRA, CBA, UTR, CDR rute i određena R i D područja koja mogu biti upravljiva na ASM razini 2.

(3) Vrijeme, vrstu i uvjete rezervacija zračnog prostora, kao i načela uporabe modularnih i podesivih granica područja utvrđuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove obrane na prijedlog Povjerenstva za svako pojedino područje.

Primjena fleksibilnih struktura zračnog prostora

Članak 29.

(1) Fleksibilne strukture primjenjuju se u svim klasama zračnog prostora svugdje gdje je to moguće u što većoj mjeri, uz zadržavanje ili povećavanje postojeće razine sigurnosti korisnika zračnog prostora.

(2) Prilikom uspostave fleksibilne strukture neovisno o tome na kojoj je ASM razini struktura uspostavljena utvrdit će se potreba za izdavanje NOTAM-a.

GLAVA VI.

OBJAVA INFORMACIJA O UPORABI FLEKSIBILNIH STRUKTURA ZRAČNOG PROSTORA

Posebne ASM poruke na ASM razini 2

Članak 30.

(1) Odluke ASM razine 2 o dodjeli fleksibilnih struktura zračnog prostora objavljuju se kao AUP i UUP.

(2) Poruke iz stavka 1. ovoga članka pripremaju se, izdaju i prosljeđuju sukladno rokovima i formatu propisanom od strane mrežnog upravitelja.

(3) Za FIR Zagreb izdaju se i detaljni nacionalni AUP i UUP putem ASM sustava za objavu informacija.

Plan uporabe zračnog prostora (Airspace Use Plan – AUP)

Članak 31.

(1) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) izdaje AUP za:

a) uporabu fleksibilnih struktura zračnog prostora u zračnom prostoru FIR Zagreb

b) CBA područja i područja preko granica FIR Zagreb u zračnom prostoru iznad međunarodnih voda, a utvrđena posebnim međunarodnim sporazumima.

(2) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) usklađuje i dostavlja usuglašeni AUP FMP/ACC-u, NMOC-u, međunarodnom NOTAM uredu i ovlaštenim subjektima, a nacionalni AUP objavljuje korisnicima putem ASM sustava za objavu informacija.

Ažurirani plan uporabe zračnog prostora (Updated Airspace Use Plan – UUP)

Članak 32.

(1) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) je ovlaštena izdavati i ažurirati plan uporabe zračnog prostora (UUP) za svaku promjenu korištenja struktura zračnog prostora koja je već objavljena u AUP-u, a za jedan dan može se izdati više UUP-a.

(2) Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) usklađuje i šalje usuglašeni UUP FMP/ACC-u, NMOC-u i ovlaštenim subjektima, a nacionalni UUP objavljuje korisnicima putem ASM sustava za objavu informacija.

GLAVA VII.
SIGURNOSNE PROCJENE (SAFETY ASSESSMENTS)

Nadležnost za sigurnosne procjene

Članak 33.

(1) U smislu provedbe članka 7. Uredbe 2150/2005 pri uspostavi ili značajnijoj izmjeni trajnih struktura zračnog prostora i bilo kakvim izmjenama u sustavu upravljanja zračnim prostorom, mora biti napravljena sigurnosna procjena civilnog i vojnog dijela sustava u potrebnom opsegu, uključujući identifikaciju opasnosti, procjenu rizika te njihovo ublažavanje.

(2) Sigurnosna procjena iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se Povjerenstvu zajedno sa pripadajućom dokumentacijom (koncept) na suglasnost.

(3) Sigurnosnu procjenu iz stavka 1. ovoga članka pružatelj usluga u zračnoj plovidbi dostavlja Agenciji u svrhu nadzora i prihvaćanje promjena.

GLAVA VIII.
IZVJEŠČIVANJE I NADZOR

Izvjешčivanje Europske komisije

Članak 34.

(1) Jednom godišnje Ministarstvo izvješćuje Europsku komisiju o primjeni fleksibilne uporabe zračnog prostora u Republici Hrvatskoj.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka predlaže Povjerenstvo.

Nadzor

Članak 35.

(1) Nadzor nad primjenom odredaba ovoga Pravilnika na ASM razinama 2 i 3 u vojnom dijelu provodi ministarstvo nadležno za poslove obrane, a u civilnom dijelu Agencija.

(2) Nalazi utvrđeni nakon obavljenog nadzora dostavljaju se i Povjerenstvu na uvid i razmatranje.

Zaštita podataka i sustava

Članak 36.

U provedbi odredaba ovoga Pravilnika nadležna tijela te sve pravne i fizičke osobe koje ostvare pristup ili postupaju s klasificiranim i neklasificiranim podacima dužni su postupati u skladu s propisima o tajnosti podataka.

GLAVA IX.
STATISTIKA I KLJUČNI INDIKATORI IZVEDBE

Statistika fleksibilne uporabe zračnog prostora

Članak 37.

U okviru svoje nadležnosti Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) vodi statistiku uporabe zračnog prostora te ju dostavlja Povjerenstvu u obliku izvješća.

Ključni indikatori izvedbe (Key Performance Indicators)

Članak 38.

U cilju kontinuiranog praćenja efikasnosti sustava za upravljanje zračnim prostorom, pored obaveznih indikatora iz nacionalnog plana performansi iz područja okoliša, Povjerenstvo može odrediti i dodatna područja i indikatore izvedbe koji će se mjeriti.

Baza podataka (Airspace Data Repository)

Članak 39.

Jedinica za upravljanje zračnim prostorom (AMC) vodi bazu podataka o statistici fleksibilne uporabe zračnog prostora.

DIO ČETVRTI
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prijelazne odredbe

Članak 40.

Radi zadržavanja sigurnosti i podizanja svjesnosti korisnika zračnog prostora, obaveza izdavanja NOTAM-a prilikom uspostave fleksibilnih struktura u zračnom prostoru ostaje važiti do isteka trećeg AIRAC ciklusa nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Stupanje na snagu

Članak 41.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o upravljanju zračnim prostorom (»Narodne novine«, br. 32/18 i 104/18).

(2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/22-01/100

Urbroj: 530-07-1-1-23-8

Zagreb, 13. veljače 2023.

Ministar
Oleg Butković, v. r.

HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

343

Na temelju odredbi članka 6. stavka 11. Zakona o osiguranju (»Narodne novine« broj 30/15, 112/18, 63/20, 133/20 i 151/22), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 8. veljače 2023. donosi

PRAVILNIK

O DODATNIM ZAHTJEVIMA ZA MALA DRUŠTVA
ZA OSIGURANJE

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom u svrhu upravljanja rizicima za mala društva za osiguranje iz članka 6. Zakona o osiguranju, dalje u tekstu: Zakon) propisuje:

– izračun kapitala koji uključuje osnovni kapital, dopunski kapital, stavke odbitka pri izračunu kapitala, jamstveni kapital, izračun granice solventnosti te adekvatnost kapitala

– upravljanje likvidnošću

– kvalitativni i kvantitativni kriteriji ulaganja imovine

– sadržaj poslovnog plana

– izvješćavanje Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa).